

NIEUWSBRIEF HEI, HEG & HOOGEIND

VOORJAAR 2015

IN DIT NUMMER:

VOORWOORD REDACTIE	1
AGENDA	1
HHH IN 2020	2
100 JAAR SCHOOL EN WINKEL IN LEENDERSTRIJP	2
HENKS COLUMN	2
HIGH-TECH EN INNOVATIE: DE GROENINDEX	3
WANDELING MET HHH	4
BEHEERDER VAN GROEN ONDER HOOGSPANNINGSMASTEN	5
DE IJSVOGEL	6
BONENSTAKEN KOPEN?	6
BLOEIEND BEDRIJF KRIJGT VERVOLG	7
WERKGROEP NATUURWERK	7
BONENSTAKEN TE KOOP	7
AANLEG POEL EN WANDELPAD	8
WEER EN KLIMAAT	9
MUIZENRUITERS	9
VOORTGANG COLLECTIEF MIDDEN BRABANT	10
OPENING KLOOSTER LANDSCHAP ACHELS KLUIS	10
STIKA	11
COLOFON	11

VOORWOORD REDACTIE

Beste lezers,
De lente nadert! Een periode waarin de dagen lengen en je gewoon weer naar buiten 'getrokken' wordt. Het land moet weer klaargelegd worden en de tuin krijgt een voorjaarsbeurt. Het zagen in singels en bossen is afgerond.

In enkele dagen kan de omgeving van bleek groen en bruin naar lichtgroen kleuren. Ieder jaar is er weer verbazing over de snelheid waarmee dat gebeurt.

Voor u ligt de eerste nieuwsbrief van 2015: Het Voorjaarsnummer, met daarin weer informatie over onze streek. Zoals u wellicht weet verzorgt onze vereniging ook rondleidingen in onze prachtige omgeving.

Daarvan een verslag door een van de gasten van de Dorpswoning, die in de kersttijd heeft meegelopen. In onze gemeente Heeze-Leende hebben we ook de nodige kilometers hoogspanningsleidingen in het landschap staan. Remco Eijgelsheim bericht u over deze leidingen. Dit jaar een serie over technologie in de agrarische sector. De spits wordt afgebeten met een bijdrage over de groenindex.

Hei, Heg & Hoogeind heeft de laatste maanden ook weer goed aan de weg getimmerd. Rond de jaarwisseling kwam een prachtige kalender uit aan de hand van foto's van ons redactielid Erik van Asten. In 'De Uitstraling' (een nieuw blad in onze gemeente) stond een artikeltje over Adrie

Staals. Adrie is onze coördinator van de werkgroep Kerk- en Steenuilen.

Zoals u ondertussen gewend bent ook weer bijdragen over de Collectieven en StiKa. Twee zaken die alles met agrarisch natuur- en landschapsbeheer te maken hebben.

Veel leesplezier,

Erik, Henk, Peter en Ton

AGENDA:

Donderdag 19 maart:
energie coöperatie

Dinsdag 14 april:
algemene ledenvergadering

Zondag 10 mei:
evenement Ons kloosterland-
schap

Hasselsvennen Leenderbos

HHH IN 2020

Op maandag 19 januari waren ongeveer twintig betrokken leden bijeen om actief na te denken over de toekomst van HHH.

Henk Antonissen opende de vergadering met een inleiding over de oprichting en het ontstaan van HHH, ruim tien jaar geleden.

Daarna zijn er vier groepen gemaakt om een aantal stellingen met een klein aantal mensen te bespreken. Door het werken in kleine groepjes kon iedereen actief deelnemen aan de discussie en met voorstellen komen.

Na de pauze zijn de stellingen met ideeën en plannen verzameld en besproken. Het bestuur kijkt terug op een inspirerende avond met goede adviezen en ideeën en heeft inmiddels een aantal plannen verder uitgewerkt.

Het bestuur

Vuurgoudhaantje

100 JAAR SCHOOL EN WINKEL IN LEENDERSRIJP GASTSCHRIJVER JUBILEUM ORGANISATIE

In 2016 is het 100 jaar geleden dat in Leenderstrip een school en winkel werden gesticht. Dit eeuwfeest van deze unieke combinatie (winkel ter financiering van de school) is voor Leenderstrip een reden om een groots feest op poten te zetten.

In april 2015 zal het jubileumprogramma bekend gemaakt worden een speciale website onthuld worden.

Tijdens dit jubileumfeest zal een jubileumboek over 100 jaar school en winkel in Leenderstrip gepresenteerd worden, maar er zal ook een tentoonstelling gehouden worden.

Voor dit jubileumfeest zijn we op zoek naar unieke foto's, documenten, voorwerpen en anekdotes, die van toepassing zijn op dit eeuwfeest van school en winkel.

Mocht u ons verder kunnen helpen door foto's, documenten en voorwerpen (tijdelijk) beschikbaar te stellen, neem dan contact op met Erik van Asten van de werkgroep Historie via telefoonnummer 040-2062702 of e-mailadres leenderstrip2016@gmail.com.

Hopelijk kunnen we met uw bijdrage een groots en uniek eeuwfeest vieren!

Bedankt voor uw bijdrage!

Namens de organisatie

HENKS COLUMN

Zwerfafval

W e rijden in het noorden van Saudi in een te grote Landrover over een kaarsrechte weg dwars door de woestijn. We hebben zojuist ons ontbijt in de auto genuttigd en blijven zitten met een papieren zak vol koffiebekers, servetten en verpakkingsmateriaal. Langs de weg lopen Aziatische gastarbeiders in een oranje hesje zwerfafval te verzamelen. Onze chauffeur mindert vaart en vrolijk toeterend wordt onze rommel het raam uitgeslingerd. Op mijn vraag of we het niet bij een volgende stop in een prullenbak konden achterlaten wordt lachend en verbaasd gereageerd; maar dan hebben die mannen geen werk! Tja, tegen zo'n redenering kan ik niet op. Als ik door het bos loop, of bij ons in de straat kijk, vraag ik me af of de mensen die blikjes, snoeppapier en chips zakken achterlaten dat ook doen om gemeentewerkers en gebiedsbeheerders te behoeden voor werkloosheid. Mijn vermoeden is toch dat het gemakzucht en onverschilligheid is. De hoeveelheid achtergelaten afval is tientallen, misschien wel honderden miljoenen kilo's per jaar. Op social media zie ik regelmatig dat boswachters complete keukens, drugs laboratoria en coniferenheggen aantreffen in het bos. Duidelijk een actie van professionele zwerfvuilveroorzakers. Ik vroeg me af of het een nieuw fenomeen is om troep zomaar achter te laten, maar de ANWB vroeg 100 jaar geleden al de aandacht voor zwerfvuil; het is dus van alle tijden. Alleen zijn de hoeveelheden verontrustend en vooral het soort afval. Misschien niet het grootste maatschappelijke probleem, maar als we troep gewoon in de kliko gooien of naar de milieustraat brengen is dat tenminste opgelost. Simpel toch?

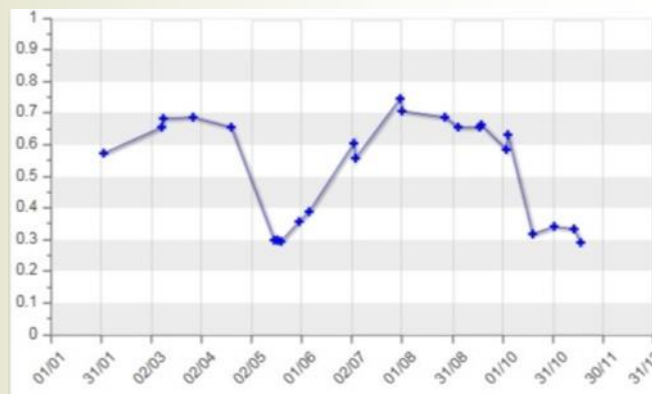

HIGH-TECH EN INNOVATIE: DE GROENINDEX

Het verzamelen van gegevens via satellieten neemt hand over hand toe. Uit deze gegevens wordt bruikbare informatie gehaald. Sommige gegevens zijn openbaar en op het internet te vinden.

Een mooi voorbeeld daarvan is de groenindex. De groenindex is een indicator van de hoeveelheid groene biomassa. Deze index ligt tussen het getal 0 en 1. De waarden van de groenindex geven informatie over gewas groei over de seizoenen heen. Wekelijks maken satellieten opnames. De details daarvan zijn zo hoog dat je per perceel de gewasontwikkeling goed kunt volgen. De opnames worden bewerkt tot gekleurde kaartjes en grafieken. Deze zijn in te zien door een keuze te maken op plaats en periode.

De resultaten zijn in te zien op <http://www.groenmonitor.nl/groenindex>

De groen index (verticale as) heeft een schaal van 0 tot 1. Kaal zand zonder een sprietje gras heeft een index van 0. Op de horizontale as de data met meetpunten. Deze meetpunten zijn met rechte lijnen verbonden.

Het blauwe stipje geeft het perceel aan van Erik aan de Paaldijk. Hoe groener, hoe meer biomassa er op het perceel staat. Grijze vlekken geven aan dat er op die datum geen meting beschikbaar is in het betreffende gebied. Een van de redenen kan een dik wolkendek zijn. De satelliet kan daar niet doorheen kijken. De opnames zijn gemaakt op 20 mei, 31 juli en 1 november.

In een grafiek kunnen de waarnemingen ook onderling vergeleken worden. Het is goed te zien wanneer een perceel gemaaid is: de afvoer van het gras verlaagd dan de groene biomassa, waardoor de index daalt.

Als voorbeeld het perceel van ons bestuurslid Eric van der Paalen gelegen aan de Paaldijk te Leenderstrijp (zie grafiek).

Het maisperceel is goed herkenbaar: in het vroege voorjaar het vanggewas (tot ca.15/04). Na het klaarleggen van de akker is bijna alle biomassa ondergeploegd. Na de start van het groeiseizoen (rond15/05) een sterke toename van de biomassa tot het moment dat de mais afrijpt (ca. 01/08). Na het hakselen, oogsten, weer een kale akker (01/10).

De metingen zijn beschikbaar vanaf 2012. Een instructie video over het gebruik van deze website vind je op de website.

WANDELEN MET HEI, HEG & HOOGEIND

GASTSCHRIJVER RIK FENNEMA

Wandelen met Hei, Heg & Hoogeind - Van Londen naar Leende

Dit jaar wilden we het eens helemaal anders met kerst. Er helemaal uit. Weg van de drukte in Londen, de stad waar wij de rest van het jaar vertoeven. Weg van de auto's. Terug naar de rust. Terug naar de natuur. Escape to the Country, zeg maar.

Uitleg over de boerderijen van Leenderstrijp

En zo huren we een "Dorpswoning" in Leenderstrijp. Een weekje mogen doen alsof je in een leuk huisje in een dorp woont. Zo'n dorp met boerderijen en een winkeltje dat door de dorps-coöperatie bemand wordt. Zo'n dorp vlakbij schitterende natuur, waarvoor je niet (zoals in Londen) eerst een uur in auto of trein hoeft te zitten voor je je voeten in een beetje modder kan zetten. In het vliegtuig mogen we maar 15 kilo bagage meenemen, maar mijn rubber laarzen (die alleen al bijna 2 kilo wegen en mijn halve tas vullen), gaan als eerste in de koffer. Niets geeft mij zo snel het gevoel van ver van Londen te zijn als in rubber laarzen rondlopen.

We hoeven dan ook niet lang na te denken, als we in november een uitnodiging ontvangen van Lian en Ellen van de Dorpswoning om op de zondag voor kerst mee te lopen met een wandeling, georganiseerd door Plattelandsvereni-

ging Hei, Heg en Hoogeind. Zo kunnen wij als "tijdelijke" inwoners van Leenderstrijp iets meer leren over de omgeving.

De lucht is grijs als we ons met in totaal zo'n 18 gasten van de verschillende huizen van de Dorpswoning op zondag 21 december om 2 uur 's middags verzamelen voor de Co-op in Leenderstrijp. Het komende anderhalf uur worden we rondgeleid door Ton, Erik en Peter.

om de beurt vertellen de heren van HHH over de geschiedenis van het dorp en het landschap en wijzen zij ons op details die anders naar, alle waarschijnlijkheid, aan onze aandacht ontsnapt waren.

Wist U dat de Amerikaanse Vogelkers enorm moeilijk te verwijderen is? Waar-

schijnlijk wel, en wellicht heeft u zelfs "hands-on" ervaring met het verwijderen van dit geïmporteerde struikgewas. Maar wij wisten het niet. En ook niet hoe je aan het dak van een boerderij kan zien waar het westen is; dat het ven vlakbij wel 10 meter diep is en in de ijstijd is ontstaan; dat de Lindeboom in het dorp drie etages heeft en wat teuten waren. Maar door de uitleg gaan we met andere ogen naar het landschap en de gebouwen kijken.

Natuurlijk eindigt deze gezellige wandeling in 'De Hospes', waar we onder het genot van een biertje napraten met gidsen en andere wandelaars, meer horen over de omgeving, en... gestrikt worden om dit korte verslagje te schrijven voor de HHH nieuwsbrief.

Heren van Hei, Heg & Hoogeind, nogmaals dank voor een mooie wandeling, waardoor wij de omgeving, waarin wij de kerstdagen door mochten brengen, extra leerden waarderen.

Bewoners van Leende-Heeze (en in het bijzonder Lian en Ellen), dank dat wij een weekje deelgenoot mochten zijn van jullie gemeenschap. We hopen dat jullie realiseren wat een bofkonten jullie zijn! Iedere dag met rubber laarzen kunnen lopen.

Heaven!

Groepsfoto bij het Klokven

BEHEERDER VAN GROEN ONDER HOOGSPANNINGSMASTEN

GASTSCHRIJVER REMCO EIJGELSHEIM VAN TENNET

Lente: ook bij TenneT begint de natuur te groeien en te bloeien

De lente staat weer voor de deur. Naast de flora en fauna die op het punt staat om weer actief te worden, komt ook het landelijk beheer van groen onder en langs de hoogspanningsverbindingen weer op gang. TenneT is de bij wet aangewezen beheerder van het Nederlandse hoogspanningsnet en verantwoordelijk voor een betrouwbare bedrijfsvoering. Het Nederlandse hoogspanningsnet doorkruist het landelijk gebied, bossen, heideterreinen en uiterwaarden. Om deze reden kan het netbeheer soms een forse impact hebben op het beheer van (natuur) terreinen.

Jaarlijks worden er schouwrondes langs alle hoogspanningsverbindingen gehouden om te controleren of er geen gevaarlijke situaties ontstaan. Hierbij wordt gelet op beplanting die te dicht bij de geleiders komt of bomen die potentieel, al dan niet bij storm, in de lijn zouden kunnen vallen.

De kritieke afstand van beplanting tot de geleiders is vier meter (voor de zwaarste lijnen is dit zes meter). Als beplanting binnen die vier meter komt, kan er elektriciteit overslaan. Bomen die naast de verbinding staan en acuut, of de komende jaren, op de lijn kunnen vallen, worden preventief verwijderd. TenneT besteedt jaarlijks zeer veel aandacht aan het maken van afspraken met grondeigenaren, terreinbeheerders en andere belanghebbenden om dit beheer maatschappelijk verantwoord uit te voeren.

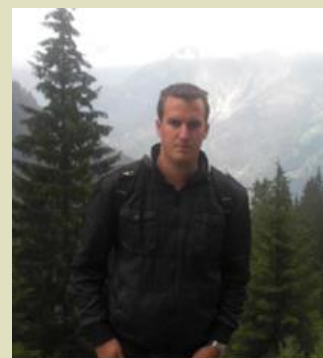

Uiteraard is het niet zo dat alle beplanting onder en langs de hoogspanningsverbindingen zonder ontzag voor de natuur verwijderd dient te worden. In veel gevallen kan laagblijvende beplanting gehandhaafd blijven. Denk hierbij aan een heideterrein of bomen die te ver van de lijn vandaan staan om gevaar op te leveren. Daarnaast wordt iedere locatie, waar gesnoeid of gekapt moet worden, vooraf geïnventariseerd door een ecooloog. Kwetsbare of beschermingswaardige elementen worden gemarkeerd in het veld.

Daarnaast wordt er zoveel mogelijk in de winterperiode gewerkt, waarbij de aanvang van het broedseizoen voor de meeste vogelsoorten als deadline geldt. In het geval van acuut gevaar voor omwonenden, recreanten of de leveringszekerheid zijn er wel bestuursrechtelijke faciliteiten die het mogelijk maken om direct in te grijpen.

De maatschappij en technologische ontwikkelingen staan nooit stil. Ook in het terreinbeheer komt het regelmatig voor dat het een plaats maakt voor het ander.

Bovengrondse hoogspanningsverbindingen lopen als lijnvormige elementen door het landschap. Dit gaat niet per definitie samen met de omliggende natuur. Wat de natuur in Nederland en het netbeheer met elkaar gemeen hebben is dat kwaliteit en continuïteit gewaarborgd kunnen worden door te verbinden. Wellicht kan dit gezamenlijke belang er in de toekomst voor zorgen dat hoogspanningsverbindingen een economische én ecologische verbindingzone vormen. Een samenwerkingsverband waar de natuur zelf in ieder geval wel interesse in heeft!

Remco is afgestudeerd rentmeester en ecooloog (Larenstein Velp) en is rentmeester bij Duvekot Rentmeesters B.V. Hij is coördinator snoeiwerk onder/rond hoogspanningsverbindingen binnen de driehoek Oss, Weert, Tilburg.

Bron afbeeldingen: www.tennet.eu

DE IJSVOGEL

Een van de mooiste vogels in Nederland is de ijsvogel.

Ook in onze omgeving komt hij voor. Hij leeft van kleine visjes en waterinsecten. In een blauwe flits kunt u hem over het water zien scheren.

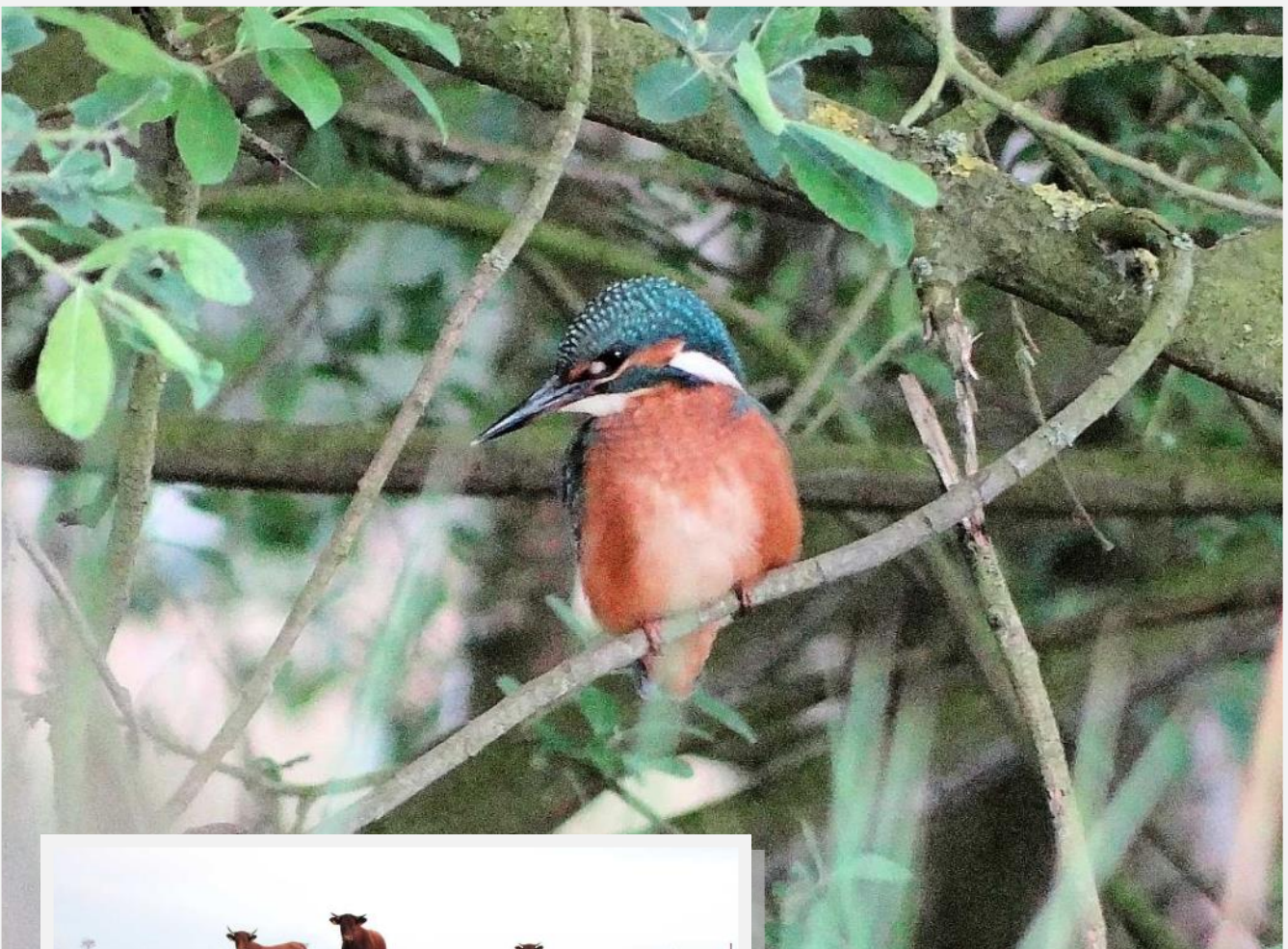
Met het toenemen van de

waterkwaliteit en daarmee de visstand gaat het een beetje beter met deze vogel.

Nestgelegenheid is nog wel een probleem. In mooie steile oevers graaft hij een nestgang. Mooie en geschikte steile oevers zijn zeldzaam geworden.

Er is nu een mooie handleiding voor de aanleg van een ijsvogelwand:

<http://www.eenvandaag.nl/uploads/doc/Handleiding%20Ijsvogelwanden.pdf>

Geschikte oeverwand voor ijsvogels langs de Tongelreep

BLOEIEND BEDRIJF KRIJGT VERVOLG

Project Bloeiend Bedrijf wordt vrijwillig verlengd

In de afgelopen 3 jaar hebben 13 leden van HHH in totaal 16,5 km bloeiende akkerranden ingezaaid en beheerd. Dat natuurlijke plaagbestrijding werkt blijkt wel uit het feit dat 11 van de 13 deelnemers stevig hebben bespaard op gewasbeschermingsmiddelen.

Verder zijn de randen prachtig in het landschap en wordt de biodiversiteit verbeterd.

Omwille van de enthousiaste en correcte uitvoering van het project heeft coördinator Veelzijdig Boerenland onze vereniging beloofd met een bijdrage van 3500 euro t.b.v. de aanschaf van bloemenzaad voor 2015.

HHH wil in 2015 dit initiatief graag

verlengen samen met het Waterschap, de gemeenten (bermen) en de terreinbeheerders.

Verder denken we aan een combinatie met Food4Bees (www.food4bees.nl).

Al 7 landbouwers gaan vrijwillig verder met de bloeiende randen. Meld u aan als u ook mee wilt doen, dan maken we de bestelling compleet. Ook burgers kunnen bloemenzaad bestellen. Tijdens de jaarvergadering van 14 april hopen we het zaad beschikbaar te hebben.

Meer informatie:
Henk Antonissen
06-47003834

Bonenstaken kopen?

Naar aanleiding van ons bericht in de vorige nieuwsbrief hebben we inmiddels bestellingen binnen voor enkele honderden bonenstaken.

De opbrengst komt ten goede aan ons 'groenfonds' in oprichting.

Nog interesse in bonenstaken?
15 euro per 10 stuks
voor leden 10 euro.

Stuur even een mailtje zodat we u straks niet teleur moeten stellen.

WERKGROEP NATUURWERK

In 2013 hebben we in overleg met het waterschap twee oude meanders open gemaakt.

Een van die meanders ligt in Leende (Oosterik). Alle bomen en struiken hebben we weggezaagd zodat de meander weer

bereikbaar werd.

Afgelopen jaar zijn daar grotere duikers geplaatst zodat de meander te passeren is voor vis. Ruim tien grote knotbomen aan de meander moesten we nog knotten. Leden van de werkgroep hebben dat in februari gedaan.

Daan Mulder in actie

AANLEG WANDELPAD EN POEL IN DE RIESTEN

BETTY VAN NIEUWLAND LID HHH

Ons AMFIBIEËNPOEL PROJECT
Betty van Nieuwland, Bart van
Nieuwland en Wim Verheggen

Als kind al wenste ik me een eigen bos(je), helemaal zelf aan te leggen. Ik woonde aan de rand van de natuur en was altijd buiten. Dat bosje kwam er echter nooit, maar toen we in Leenderstrijp kwamen wonen kwam het idee weer boven, en omdat zoon Bart er ook wel oren naar had, hebben wij twee mijn man Bert overgehaald om zo'n 2200 m² land aan ons af te staan voor ons aan te leggen bosje.

Voordat we hier kwamen wonen, hadden we in Oirschot contact met een oude boer die voor ons op zijn land 'wel een haffel bumkes zou uittrekken'. We kregen ongeveer 120 hele jonge boompjes mee, bijna allemaal berk, en plantten ze op een regenachtige zaterdag. We zetten er ook nog wat andere (vogelvriendelijke) bomen en struiken bij. En moet je nu zien, die

grote bomen die er nu 27 jaar staan.

Oktober 2013, tijdens een HHH vergadering in de Hospes, vroeg Peter Kerkhofs of ik geen vergoeding wilde aanvragen voor het opknappen van de bestaande boomgaard, de elzen-singel en het bosje.

Ik ging daar graag op in en kreeg contact met Willy de Vries, die e.e.a. voor ons zou kunnen aanvragen in verband met Groen Blauw Stimuleringskader (STIKA). Ik dacht toen meteen aan nog een andere lang gekoesterde wens en wel een amfibiënpool.

Ik stond versteld van de snelheid waarmee e.e.a. geregeld werd. Al die instanties! Het duurde geen drie maanden. Willy was er -denk ik- kind aan huis. Uiteraard had Brabants Landschap enkele eisen i.v.m. met een open te stellen wandelpad als onderdeel van het project, benevens aanplant van een tiental diverse bomen, grootte van de poel, ligging, bloemrijke grasrand, enz.

Nu alles klaar is (met een werkgroep

van HHH hebben we op 13 december jl. de poel 'ingewijd') loop ik bijna ieder dag even naar die kleine, mooie, rustige buitenplek. Erik van Asten maakte mooie foto's waarvan Wim een prachtig album heeft gemaakt. Ik merk dat mensen uit de buurt er ook graag komen. Wellicht zien we ook nog wel toeristen lopen over het aangelegde wandelpad (400 meter lang) in de boomgaard, langs het bosje, over de weide van Jacques Cardinaal en langs de Aa. Er staat een bankje bij de poel.

Eenieder die het project heeft mogelijk gemaakt: Hans Hulsen voor het graven van de poel; Toine Maas voor het inzaaien van de bloemenrand; Willy de Vries voor zijn enthousiasme, dank ik van harte. We zijn er zeer gelukkig mee.

Ik zou zeggen: "een plezierige wandeling"

Betty van Nieuwland, Bart van Nieuwland en Wim Verheggen

Opening poel en wandelpad in de Riesten

MUIZENRUITERS

Het voedselaanbod voor uilen verhogen door het creëren van schuil- en voedselplekken voor muizen en kleine marterachtigen.

Muizen willen we misschien niet meteen beschermen, al zijn er enkele soorten waar het momenteel erg slecht mee gaat. Knaagdieren vormen echter een belangrijke voedselbron voor o.a. de uilen. We kunnen in de herfst en winter voor

meer muizen zorgen door het plaatsen van o.a. een ouderwetse hooiruitter (tegenwoordig noemen ze die ook wel muizenruiter)

Muizenschuilplaats (hooiopper) Het is voor muizen belangrijk dat ze in herfst en winter een droge schuilplaats hebben. De aanwezigheid van houtstapels (takkenrillen) of hooiruiters kunnen daarin voorzien. Een bijkomend voordeel van voldoende schuilmogelijkheden is dat in de winter

minder muizen binnenshuis een schuilplaats zullen zoeken. In een hoek van het erf kun je een ouderwetse hooiruitter van palen opzetten en die bedekken met stro, hooi of maaisel. De ruiter is ongeveer twee meter hoog. Ververs jaarlijks één of meerdere keren het hooi. Kijk voor het bouwen van een hooiruitter op onze website in de rubriek [historie gebied/hooiruiters](#)

Takkenril en hooiruitter bij HHH-lid Ton Verwegen

Jonge steenuilen met muizen

WEER EN KLIMAAT

Het jaar 2014 gaat de geschiedenis in als het warmste jaar in ten minste drie eeuwen.

Dit record is een gevolg van de opwarming van de aarde, veroorzaakt door o.a. broeikasgassen, gecombineerd met de grilligheid van het weer dat over de jaren een wat grilliger verloop kent. Hierdoor ontstaan 'jaargemiddelde temperaturen' die vroeger vrijwel onmogelijk waren.

Met uitzondering van augustus waren alle maanden in 2014 warmer dan normaal. Als referentie worden de temperaturen in De Bilt

(KNMI) genomen. Plaatselijk kunnen er kleine afwijkingen zijn. In 2014 kwam het jaargemiddelde van de temperatuur in De Bilt uit op circa 11,5 graden. Dat is weer hoger dan de tot nu toe warmste jaren: 2006 en 2007, die een jaargemiddelde hadden van 11,2 graden.

Voor de landbouw heeft dit ook zo zijn voordelen: door de hogere temperaturen is de hoeveelheid gewas (de biomassa) de laatste 50 jaar ook sterk gestegen.

Patersgronden Leenderbos

VOORTGANG COLLECTIEF MIDDEN BRABANT

Ondertussen is de oprichtingsakte gepasseerd van het 'Coöperatief Collectief Agrarisch Natuurbeheer Midden-Brabant U.A.'. Zoals u wellicht weet moet deze coöperatie het agrarisch natuurbeheer na 2015 in ons gebied regelen. Het bijbehorende huishoudelijk reglement staat in de steigers. Het bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van de aangesloten ANV's en PLV's. Het toezicht op het collectief vindt plaats door een ledenraad.

Het gebiedsproces is afgerond. Tot 27 februari lag het 'Ontwerp Natuurbeheerplan 2016' ter inzage. U heeft van ons een email gehad met daarop de website waarop u het plan kon inzien. Het Collectief met de aangesloten ANV/PLV's hebben de plannen geëvalueerd en hun zienswijze ingebracht.

Om professioneel te werken en 'Europa proof' te zijn moeten de collectieven volgens correcte processen werken. Een kwaliteitshandboek kan daarbij helpen. De collectieven in Brabant en Zeeland werken daarbij nauw samen. Eind april moet het klaar zijn.

We maken ons ondertussen wel zorgen over het agrarisch natuurbeheer. Hoewel het Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLb) heet, zijn er in ons gebied geen mogelijkheden voor 'landschapsbeheer'.

De provincie gaat er van uit dat dat via de StiKa gaat lopen. Het beschikbare budget is ook erg beperkt, terwijl de eisen aan het beheer fors zijn toegenomen. Sommige deelnemers aan agrarisch natuurbeheer zullen dat gaan merken. Op hun percelen zijn geen nieuwe beheercontracten

(Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) heeft recent brieven verstuurd aan de huidige deelnemers om hen in te lichten.

Alle beschikbare informatie over het oprichten van de collectieven en het nieuwe agrarische natuurbeheer is te vinden op de website van SCAN: Stichting Collectief Agrarisch Natuurbeheer: <http://scan-collectieven.nl/>

Onze vereniging is vertegenwoordigd door onze bestuursleden Peter van der Kruis en Peter Kerkhofs.

meer af te sluiten. De percelen vallen buiten de beheersgebieden. De RVO

Deelnemers aan het gebiedsproces gebogen over de kaarten van Midden Brabant. (Foto: Wico Dieleman)

OPENING KLOOSTERLANDSCHAP ACHELSE KLUIS

Onze vereniging is betrokken geweest bij het bovengenoemde project.

Op zondag 10 mei 2015 zal de opening plaats vinden aan de Petrus van Eijnattenlaan. Naar alle waarschijnlijkheid staan we daar met een infostand.

Aanvang: 11.00 uur.

Nadere informatie via de media (onze website).

De Achelse Kluis

STIKA

StiKa, het stimuleringskader groen blauwe diensten, is een gemeentelijk initiatief, waarbij de investering in een mooier en biodiverser landschap door de provincie wordt ondersteund met een verdubbeling van het beschikbaar gestelde budget van de gemeente.

Moesten we in de vorige nieuwsbrief nog schrijven dat we geen gebiedscontract hadden: daar is verandering in gekomen. De gemeentebesturen van Cranendonck, Eindhoven, Heeze-Leende, Valkenswaard en Waalre hebben het gebiedscontract Boven Dommel goedgekeurd. Ook Waterschap de Dommel neemt deel. Nu ligt het contract ter toetsing bij de provincie. Deze verdubbelt het bedrag zodat er een nog mooier buitengebied kan ontstaan. In totaal gaat het om een investering in het landschap van ongeveer 100 duizend

euro per jaar over een periode van 4 jaar.

Sommige gemeenten hebben aangegeven dat zij landschapselementen alleen vergoeden als deze een historische achtergrond hebben. Landschapselementen: zoals knotbomen, hakhout en elzensingels vormen de stoffering van het landschap. Zij maskeren minder fraaie elementen of geven mooie doorkijkjes. Ook zijn zij van belang voor vele soorten die er hun voedsel, nestgelegenheid of schuilplaats vinden.

Het voornemen bestaat om het StiKa in de toekomst onder te brengen bij de nu opgerichte collectieven. In het Natuurbeheerplan 2016 wordt daar al op voorgesorteerd. Hebt u nog ideeën om aan een nog mooier landschap bij te dragen?

COLOFON

Plattelandsvereniging Hei, Heg & Hoogeind streeft naar een mooi buitengebied waar natuur, landschap en gezonde boerenbedrijven naast elkaar kunnen bestaan. Informatie over onze activiteiten vindt u op

www.hei-heg-hoogeind.dse.nl

Redactie Nieuwsbrief:

Erik van Asten

Ton van Dijk

Peter Kerkhofs

Henk Struving

Foto's: Erik van Asten (tenzij anders vermeld)

Contactadres:

hei-heg-hoogeind@dse.nl

De reactie van de nieuwsbrief in vergadering.
V.l.n.r.: Bras, Henk Struving, Ton v Dijk, Erik v Asten en Peter Kerkhofs